

Pfv. VII. 21. 605/2009/5. szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Fésű Gizella jogtanácsos által képviselt felperesnek a dr. Kalászi Éva ügyvéd által képviselt alperes ellen szavatossági igény érvényesítése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 36.P.86.487/2007. szám alatt indított és a Fővárosi Bíróság 57.Pf.638.233/2008/4. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Indokolás:

A felperes 2004. március 10-én 4.050.375 forint vételár ellenében megvásárolta az alperestől a forgalmi rendszámú fekete mágia gyöngyház színű ötajtós típusú új személygépjárművet. 2004. március 11-én megtörtént a jármű sérülésmentes, kipróbált állapotban történő átadása is. A következő időszakban azonban az alperes a jótállási kötelezettsége alapján a személygépkocsin számos alkalommal javítást végzett. Ennek során 2004. június 23-án kicserélte a generátort, 2004. június 9-én a kürtöt, 2004. november 25-én a rablásgátlót, 2004. december 1-jén ismét a rablásgátlót, 2005. január 6-án az ablakemelőket, 2005. március 6-án a komfort vezérlőegységet, 2005. március 16. és 18. között a központi vezérlőegységet, 2005. június 7-én a riasztót, 2005. augusztus 23-án a távirányítót, 2006. január 4-én pedig a jobb ablakemelőt. A 2006. január 9-én elvégzett műszeres ellenőrzés az első utasoldali ablakemelő rossz alapbeállítását jelezte ki, és az ablakemelő-hővédelem is bekapcsolt. 2006. január 17-én a vezetőoldali ablakemelő motor hiányzó vagy hibás alapbeállítását diagnosztizálta az alperes, a 2006. február 15-én elvégzett műszeres lekérdezés szerint pedig az indításgátló vezérlőegység, a légszák vezérlőegység és a motor vezérlőegység nem adott jelet, elektromos hiba jelentkezett az áramkörben, az ablakemelő hővédelem pedig ismét aktív volt. Az alperes ekkor elvégezte a bal ablakemelő motor cseréjét, 2006. március 22-én pedig sor került a jobb ablakemelő motor és a komfort vezérlőegység cseréjére is. 2006. május 18-án az alperes a központi elektronikát és a motorelektronikát érintő hibajelzést észlelt, megállapította, hogy a 2-es hűtőventilátor nehezen jár, beszorul és elektromos hibát talált az áramkörben is. 2006. november 15-én az alperes ismét a motorelektronika, a

vezetőajtó elektronika, valamint a központi elektronika hibáját diagnosztizálta, továbbá a 2-es hűtőventilátor megszorulását és a féklámpa kapcsoló valószínűtlen jelét állapította meg. 2007. február 8-án sor került a rablászgátló cseréjére és riasztó átkötésére is.

A felperes keresetében a sorozatos meghibásodásokra hivatkozással a gépjármű kicserélésére és az adásvételi szerződés megkötésekor általa megfizetett 116.123 forint, valamint 7.460 forint díjak visszafizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a felperes által megjelölt hibákat elhárította, a gépkocsi hibátlan, rendeltetésszerű használatra alkalmas.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest a perbeli gépjárműnek egy azonos gyártmányú, típusú és felszereltségű másik új gépjárműre való kicserélésére kötelezte, ezt meghaladó részében pedig a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta. A jogerős ítélet indokolása szerint a szerződés alapján nyújtott szolgáltatásnak a teljesítés időpontjában alkalmasnak kell lennie azokra a célokra, amelyekre más, azonos fajtájú szolgáltatásokat használnak, és rendelkeznie kell azzal a minőséggel, illetve nyújtania kell azt a teljesítményt, amely azonos fajtájú szolgáltatásoknál szokásos, és amelyet a jogosult elvárhat, figyelembe véve a szolgáltatás természetét, valamint a kötelezettnek a szolgáltatás konkrét tulajdonságaira vonatkozó nyilvános kijelentését. A perbeli személygépkocsi e követelményeknek akkor felelne meg, ha azt a felperes a rendeltetésének megfelelően tudná használni. Rendeltetésszerű használatra pedig egy új személygépkocsi akkor alkalmas, ha az folyamatosan a vezető szükségleteinek megfelelően használható közlekedésre anélkül, hogy hibák bekövetkeztétől kellene tartani, illetve az újabb és újabb javítások következtében a gépkocsi használatból való kiesésével kellene számolni. A felperes által megvásárolt gépkocsit viszont az átadását követő 3 év alatt tizenkétszer javították úgy, hogy valamennyi felmerült hiba és az öndiagnosztikai rendszer által jelzett hibakód a gépjármű elektronikai rendszerével volt összefüggésben. Az egyes hibákat ugyan az alperes az adott időpontban javította, ezt követően azonban a gépkocsinak egy másik elektronikai berendezése hibásodott meg és szorult cserére, de volt olyan alkatrész is, amelyet 3 alkalommal kellett kicserélni. A gépjármű elektronikai hibái a per során is jelentkeztek, a kirendelt igazságügyi szakértő által megtartott helyszíni szemle időpontjában ugyanis - a szakértői véleményből kitűnően - automatikus üzemmódban nem működött a bal első elektromos ablakemelő gomb, a műszeres vizsgálat során az egyik menügombon a műszer a jobb első ajtó vezérlőegysége helyett a bal első ajtót jelezte ki, a jobb első

elektromos ablakemelő hőkioldó védelme pedig bekapcsolt. Az ugyanekkor elkészített 12 oldalas diagnosztikai jegyzőkönyv tanúsága szerint a lekérdezés során a műszer hibát jelzett a motor vezérlőegységnél, a fedélzeti rendszer vezérlőegységnél, a légzsák vezérlőegységnél, a baloldali ajtó elektronikánál és a jobboldali ajtó elektronikánál is. A második helyszíni szemle során az öndiagnosztika hibát mutatott ki a hűtőventilátornál, az ellenállásmérés azt jelezte, hogy a ventilátor motorja elszakadt, a központi elektronikánál pedig 4 hibakódot jelzett. Mindezekre figyelemmel a perbeli személygépkocsi nem alkalmas a rendeltetésszerű használatra, a Ptk. által előírt törvényes követelményeket nem elégíti ki. A szerződésszegés súlyára és a szavatossági jogok teljesítésével már eddig is okozott és a jövőre nézve is valószínűsíthető kényelmetlenségekre figyelemmel pedig a felperes az alperes hibás teljesítése miatt jogszerűen kérte a gépkocsi kicserélését. Kétségtelen, hogy a perbeli személygépkocsi futásteljesítménye nagyobb volt az átlagosnál, és a járművön külső behatásból eredő kisebb sérülések is találhatók. Ezek a körülmények azonban az alperes szavatossági kötelezettségét nem befolyásolják. A rendeltetésellenes használatból eredő károk megtérítése érdekében pedig az alperes nem terjesztett elő viszontkeresetet, így ezt a körülményt a bíróság döntése meghozatala során nem vizsgálhatta.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, és annak hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az eljáró bíróságok nem adták meg a részére a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti, a bizonyítandó tényekre, bizonyítási teherre, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeire vonatkozó tájékoztatást, és ezzel elzárták őt annak bizonyításától, hogy a felperes által állított hibák, amelyeket egyébként jótállási kötelezettsége alapján kijavított, egy eset kivételével ténylegesen nem is álltak fenn. Előadta továbbá, hogy mind az első-, mind a másodfokú eljárás során indítványozta a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény kiegészítését a rendeltetésellenes használatból eredő károk összegének meghatározása érdekében, indítványa teljesítését azonban a bíróságok a Pp. 221. § (1) bekezdését megsértve anélkül mellőzték, hogy ítéletükben a mellőzés okát megjelölték volna. Megjegyezte, hogy viszontkeresetét a perben azt követően kívánta előterjeszteni, hogy a szakértő a kár összegét előzetesen meghatározta. Végül kifejtette, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdésébe ütköző módon, a bizonyítékok téves értékelésével hozták meg határozatukat. A megítélése szerint ugyanis a perbeli gépjármű rendeltetésszerű használatra való alkalmasságát önmagában az a tény is igazolja, hogy futásteljesítménye az átlagosnál háromszor nagyobb volt. Annak a körülménynek pedig, hogy a gépkocsit az adásvételi szerződés megkötésétől számított 3 és fél év alatt 12 alkalommal javították, a véleménye szerint nem lehet túlzott jelentőséget tulajdonítani,

különösen arra figyelemmel, hogy a jármű jelenleg hibátlan állapotú.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint az eljárás bíróságok nem sértették meg a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Pp. 3. § (3) bekezdéséből kitűnően a bíróságnak a jogvita eldöntése érdekében a feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről előzetesen tájékoztatnia kell. E tájékoztatási kötelezettség célja annak biztosítása, hogy a fél a bizonyítási indítványait a jóhiszemű és célszerű pervitel követelményeinek megfelelően előterjeszthesse. A tájékoztatásnak - a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma 1/2009. (VI.24.) számú véleményéből kitűnően - a kereseti kérelem és az ellenkérelem alapjaként előadottakból kiindulva, az anyagi jogi szabályok szerint jelentős tényekre kell vonatkoznia.

A perbeli esetben a felperes keresetében az alperest a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja alapján a sorozatos meghibásodásokra hivatkozással a gépjármű kicserélésére kérte kötelezni. Miután az alperes érdemi ellenkérelmében - egy eset kivételével - a hibák bekövetkeztét is vitatta, a perben a Pp. 164. § (1) bekezdéséből következően a felperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy az általa állított hibák valóban felmerültek. Az alperest e vonatkozásban (a hibák nemlétét illetően) bizonyítási kötelezettség - a másodfokú bíróság megállapításával ellentétben - nem terhelte. Így az eljárás bíróságok a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltakat e körben az alperes számára sérelmes módon nyilvánvalóan nem sérthették meg. A beszerzett bizonyítékokat, a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményét pedig a bíróságnak nem a per során, hanem az érdemi határozatában kell értékelnie. Ezért nem sértettek jogszabályt az eljárás bíróságok akkor sem, amikor a tárgyalás berekesztését megelőzően nem közölték az alperessel, hogy a sorozatos meghibásodásokra vonatkozó felperesi tényállítást bizonyítottak találtak.

Kitűnik a jogerős ítélet indokolásából az is, hogy az esetleges rendeltetésellenes használatból eredő károk összegét a bíróságok azért nem vizsgálták, mert e károk megtérítése iránt az alperes az eljárás során tett egyértelmű nyilatkozata szerint nem kívánt

viszontkeresetet indítani. A jogerős ítélet tehát a szükséges indokolást e körben is tartalmazza, a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértése nem következett be. A bizonyítási eljárás lefolytatására pedig - az előzetes bizonyítás itt nem irányadó esetének kivételével - csak a már előterjesztett kereseti vagy viszontkereseti kérelem és az ellenkérelem (kifogás) alapján, az anyagi jogi szabályok szerint jelentős, a perben vitatott tények vonatkozásában kerülhet sor; elő sem adott kérelmek kapcsán a bíróság bizonyítási cselekményt nem foganatosíthat. Érdemben is helyesen jártak el ezért a bíróságok, amikor a rendeltetésellenes használatból eredő károk összege körében a bizonyítást - viszontkereset hiányában - mellőzték.

Az pedig nem állapítható meg, hogy a bíróságok a bizonyítékok egybevetése és értékelése során a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutottak volna. Az ugyanis, ha a megvásárolt gépjármű üzemelése során nagy számú meghibásodás következett be, és a jövőben is számolni kell sorozatos hibák előfordulásával, a jármű kicserélésének a Ptk. 306. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő elrendelését abban az esetben is megalapozza, ha a hibák egyébként javíthatók.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségét megtéríteni. A felülvizsgálati ügyérték, miután az alperes az őt a gépjármű kicserélésére kötelező jogerős ítéletet támadta felülvizsgálattal, a gépkocsi értéke, vagyis 4.050.375 forint volt.

Budapest, 2009. december 03.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartal Géza s.k. előadó bíró, Dr. Csentericsné Dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. bíró